

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

12. An Superiores Regulares possint habilitare ad Officia Regulares, qui
procuraverunt abortum? Et an Religiosus indigeat hac dispensatione super
excommunicationem, vel irregularitatem, si in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

res ex vi suorum Privilegiorum possunt dispensare tam in irregularitate contracta ex abortu foetus animati, quam habilitando ad officia suos Religiosos, etiam pro foro externo, & sine dubio ab excommunicatione. Idem etiam Novarius in *summa Bull. tom. 2. tit. de Abortu, n. 21.*

3. Notandum est etiam hic obiter, supradictos Praelatos posse hanc potestatem delegare & committere uni Confessori subdito ut dispense in foro conscientiae cum delincente. Ita Portel. in *dub. Reg. ver. Abortus, num. 12.*

RESOL. XII.

An Superiores Regulares possint habilitare ad officia Regulares, qui procuraverunt abortum?

Et an Religiosus indigeat hac dispensatione super excommunicationem, vel irregularitatem, si in Visitatione aut Capitulo fuerit dispensatus in irregularitatibus, prout fieri solet in Visitatione à Prelatis, etiam si Religiosus crediderit, se non indigere dicta Praelatorum dispensatione, pro illo tunc? Ex p. 7. tr. 5. Ref. 13.

§. 1. **A**ffirmativè respondet Villalobos in *sum. to. 2. tr. 11. diff. 14. n. 7.* ubi ita asserit: [Assi mismo pueden los Prelados regulares dispensar en la inhabilitación para los oficios que pone Sixto V. que es la no es reservada, y tienen privilegio concedido despues de Sixto V. por Gregorio Decimoquarto para habilitar à sus subditos, y quitarles qualquiera inhabilitación, concedido à una Orden de Italia como refiere Sorbo. Y toda esta potestad la pueden cometer los Superiores, por lo que diximos arriba.]

2. Adverte Portel por una doctrina de Navarro, que si el Religioso que huviesse incurrido en est caso, se hallasse en el Capitulo Provincial, o de la visita, donde el Prelado dize en general, *Abfolvo vos ab omni censura; & dispenso vobiscum in omni irregularitate & habilito vos ad omnia*, en tal caso quedaria el subdito absuelto, y dispensado, aunque entonces no se acordasse de la censura o irregularidad. Ita Villalobos, & post illum Zambellus in *Reper. mor. verb. Abortus, n. 3.* Sic asserens: Advertimus tamen hic hunc Religiosum non indigere hac dispensatione, si in Visitatione aut Capitulo fuerit dispensatus ab irregularitatibus, prout fieri solet à nostris Prelatis, etiam non cogitantibus dispensationem hujus irregularitatis, & etiam si Religiosus crediderit se non indigere dicta Praelatorum dispensatione pro illo tunc. Ita Zambellus, qui citat Graesium: Quibus omnibus adde Bordonum in *Conf. Regul. Ref. 13. q. 5. n. 20.*

RESOL. XIII.

Quid sub prohibitione officiorum contra procurantes abortum intelligatur in Bulla Sixti V? Ex part. 7. tract. 5. Ref. 27.

§. 1. **R**espondeo quòd nomine Officij intelligitur munus habens administrationem rerum, vel personarum Ecclesiasticarum cum superioritate. Sorbus ver. *ingressus non circ. fin. n. 8.* Sanch. in *Decal. lib. 6. c. 15. n. 66.* Et sic continetur officia habentia jurisdictionem ordinariam, ut Generalis, Provincialis, Superioris localis, & Vicarij, ut Sanch. ibi. Miranda *to. 2. q. 2. art. 8.* Bonac. *de largit. mun. disp. 3. punct. 5. n. 2.* Itē continentur habentes jurisdictionem delegatam ratione certi officij, seu personatus, vel ita ut sint in ea majores Ordinarij, ut Visitatores provinciarum, Miranda *loc. cit. concl. 2. Tom. V.*

Item contineri Definidores, Discretos, & Procuratores ad Capitula generalia, & provincialia, ait Miranda. *loc. cit.* Sed contraria est magis communis, scilicet eos non contineri, ut Bonac. ibi cum Soula, & Barth. à S. Faust. & aliis. E contra non continetur officium Concionatoris, Lectoris, Confessarij, Regentis studiorum, ut Sanch. ibi. Filiuc. *tr. 34. n. 77.* Bonac. & Miranda. *loc. cit.* Item non continetur Assistentes Generalis, Magistris Novitiorum, Consultores, Admonitores, & Praefectos Sacristiae, ait Bonac. ibi cum citatis. Et haec omnia docet P. Thesaurus, in *prax. p. 1. cap. 28. q. 1.*

RESOL. XIV.

Quomodo obliget privatio privilegij Clericalis, & omnium Dignitatum, & officiorum, & beneficiorum imposita in Bulla Sixti V?

Et an dicta poena obligent reum in conscientia ante iudicis sententiam, & declarationem? Ex p. 7. tr. 5. Ref. 17.

§. 1. **S**uppono procurantes abortum sequuto effectu, incurrere ex Bulla Sixti V. & Gregorij XIV. privationem omnis Privilegij clericalis, & omnium dignitatum, officiorum, & beneficiorum (quae perpetuo erunt Sedi Apostolicae reservata) & inhabilitatem ad alia similia. Hoc supposito quaeritur, an dicta poena obligent reum in conscientia ante iudicis declarationem; & aliqui respondent affirmativè, quia haec poena privatur ipso jure bonis communibus ut publicis officiis, dicunt posse obligare, & censeri obligasse in foro conscientiae reum ad dimittenda officia, etiam in casibus occultis, quia haec bona magis pendent à potestate publica legislatoris: & ita tenet Garzias de Benes. *p. 11. c. 12. n. 18. 19. 20.* cū Abb. Felim. Navar. Paris. & Lorca, quos allegat n. 18. ubi cum Sorbo ait, quod commissi poena privationis officiorum tenetur, vel dispensationem, seu rehabilitationem procurare cum omni diligentia, & sollicitudine, vel dimittere officium, seu renunciare; si tamen possit renunciare sine manifestatione proprii criminis, alias enim non teneretur cum sui infamia dimittere, juxta communem Theologorum: Ita Sayr. ibi.

2. Sed contrariam sententiam docent communiter Doctores, quos ad satisfactum adducit Sanctarellus, *tr. de Apostat. c. 4. n. 13. in fine*, & me citato Marchinus de *Sacr. Ord. tr. 1. p. 8. c. 4. n. 32.* & etiam me citato novissimè Barb. *de potest. Epis. p. 2. Alleg. 44. n. 29.* quia nullus tenetur esse reus, & vindex: ergo requiritur sententia declaratoria etiam in foro conscientiae antequam quis obligetur imponere sibi poenam à jure statutam. Et lex humana non censetur obligare cum tanto rigore, saltem nisi exprimat, ut in conscientia ante omnem declarationem dimittere teneatur; & quia haec poena exigit factum hominis positivum ad sui executionem.

3. Verùm P. Thesaurus in *Praxi p. 1. c. 28.* sequitur mediam sententiam tutiorem, & in praxi passim receptam, praefertim in stylo Curiae, quòd dicta privationis officiorum Ecclesiasticorum poena obliget in conscientia juxta priorem sententiam, quando calus est manifestus; & ratio est, quia tunc superioris acta incipiunt esse nulla, cessante titulo colorato ob privationis notorietatem. Quandiu autem privatio est occulta, non videtur obligari in conscientia, quia ejus acta ratione publici officij sunt valida manente titulo colorato.

RESOL. XV.

An poena inhabilitatis imposita in Bulla Sixti V. obliget ante iudicis declarationem? Ex p. 7. tr. 5. Ref. 18.

B b §. 1. Ad

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis multis ejus an not.

Marchinus citat Dian. in Ref. quae hic est in tom. 1. tr. 5.